

VIỆT NAM VÀ MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN THANH TOÁN KHÔNG DÙNG TIỀN MẶT

Ngọc Quỳnh

Thanh toán trực tuyến không còn là khái niệm xa lạ với nhiều quốc gia, nhất là trong bối cảnh cả thế giới đang hòa chung trong Cộng đồng Thương mại Điện tử. Theo Tổ chức Phát triển các Giải pháp Kỹ Thuật mới trong Thanh toán tại vùng Đông Nam và Nam Á: Việt Nam hiện đã có khoảng gần 21 triệu người sử dụng internet. Đã đến lúc việc cung cấp các giải pháp thanh toán trực tuyến an toàn là điều hết sức cần thiết tại thời điểm này.

Ông Nguyễn Chiến Thắng, Tổng Giám đốc Mạng Thanh toán Paynet cho biết, với tổng dân số 86 triệu người, trong đó, giới trẻ có độ tuổi dưới 35 chiếm trên 65%, số người sử dụng internet vượt quá con số 20 triệu, các trang thông tin điện tử có tên miền “.vn” lên tới con số 60.000 và số thuê bao di động đạt gần 60 triệu thì Việt Nam luôn được đánh giá là thị trường mới nổi, giàu tiềm năng cho các dịch vụ trực tuyến và di động. Mặc dù số chủ thẻ và chủ tài khoản tiền gửi thanh toán ở Việt Nam hiện đã đạt trên 15 triệu và có tốc độ tăng trưởng trong 3 năm vừa qua lên đến 200%/năm, tuy nhiên việc thanh toán trong lĩnh vực bán lẻ và thương mại điện tử của người dân vẫn chủ yếu bằng tiền mặt.

Hiện trên thị trường thanh toán Việt Nam, tỷ lệ người dân có tài khoản ngân hàng còn tương đối thấp (khoảng chưa tới 10%), hạ tầng mạng lưới ngân hàng và hệ thống thanh toán điện tử ATM và POS còn ít. Do hạ tầng thanh toán điện tử còn hạn hẹp, dịch vụ thanh toán điện tử trực tuyến còn chưa phổ biến, nên mặc dù thương mại điện tử đã được biết đến tại Việt Nam từ một số năm trước đây; và cũng

đã có nhiều hình thức giao dịch thương mại điện tử được các tổ chức, doanh nghiệp và người dân sử dụng, song thực chất đó mới là giao dịch thương mại điện tử nửa vời với khâu thanh toán thủ công truyền thống. Thanh toán trong thương mại điện tử xuất hiện phổ biến dưới hình thức giao dịch giản đơn giữa người mua và người bán nhưng không có bên thứ 3 tham gia làm trung gian thanh toán. Cụ thể như: Trả tiền mặt khi giao hàng sau khi đặt mua hàng qua các trang thông tin điện tử; thanh toán qua dịch vụ ATM hoặc thẻ ghi nợ của ngân hàng trước khi nhận hàng và chuyển tiền thanh toán qua bưu điện hoặc hệ thống chuyển tiền quốc tế. Tất cả các hình thức thanh toán trên đều ẩn chứa nhiều rủi ro đối với cả bên bán và bên mua như: nhận sản phẩm đặt mua không đúng yêu cầu; khả năng xảy ra bất đồng, tranh chấp hoặc lừa đảo cao; người mua từ chối nhận hàng nếu phát hiện sự chênh lệch giá cả và chất lượng so với những sản phẩm cùng loại trên thị trường nếu mua trực tiếp....

Để đáp ứng nhu cầu phát triển của thương mại điện tử đồng thời tạo thêm nhiều tiện ích đảm bảo tính an toàn, bảo mật, tiện lợi trong giao dịch mua bán hàng hóa qua mạng, nhiều giải pháp thanh toán trực tuyến sáng tạo mới đã được xây dựng và phát triển trên cơ sở có sự tham gia của bên thứ 3 như các ngân hàng, các tổ chức tín dụng, các công ty trung gian thanh toán, các công ty cung cấp dịch vụ (viễn thông, bảo hiểm)... góp phần tháo gỡ những vướng mắc về mức độ tin nhiệm khi tham gia thanh toán trực tuyến.

Trên cơ sở nghiên cứu công nghệ và các mô

hình thanh toán hiện đại của nhiều quốc gia phát triển trên thế giới, đồng thời đúc rút kinh nghiệm, tổng hợp các ưu điểm của hệ thống thanh toán trực tuyến sẵn có tại các ngân hàng như: Cổng thanh toán trực tuyến Đông Á (Ngân hàng Đông Á), Cổng thanh toán điện tử P@st VietPay (của Ngân hàng Techcombank)... hàng loạt hệ thống thanh toán trực tuyến mới đã ra đời với đầy đủ các tiện ích, đáp ứng nhu cầu thanh toán của hàng triệu cư dân mạng, hàng chục ngàn trang thông tin thương mại điện tử và hàng ngàn công ty kinh doanh qua mạng.

Ở Việt Nam, một số mạng thanh toán có uy tín như: Mạng thanh toán PayNet (sử dụng tài khoản netCash hoặc VNDebit phục vụ bán hàng và thanh toán qua Internet với ứng dụng ePOS, iTICK và qua điện thoại di động với ứng dụng mPAY).

- Cổng thanh toán Smartlink – MasterCard kết nối hầu hết mạng lưới ngân hàng với các nhà cung ứng dịch vụ, hàng hoá (viễn thông, bưu điện, hàng không, bảo hiểm...) chấp nhận thanh toán trực tuyến qua 5 loại thẻ quốc tế thông dụng: Visa, MasterCard, American Express, JCB, Diners Club

- Cổng thanh toán MiGS của MasterCard; ... Nhằm tạo bước đột phá mới cho thương mại điện tử Việt Nam năm 2009, việc triển khai và ứng dụng chuỗi các sản phẩm thanh toán trực tuyến đang từng bước hiện thực hoá các chính sách khuyến khích phát triển thanh toán không dùng tiền mặt tại Việt Nam nhằm đem lại lợi ích cho người tiêu dùng và gia tăng lợi thế cạnh tranh cho cộng đồng doanh nghiệp trong tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế ■

VCB VÀ ICBC KÝ KẾT HỢP TÁC THANH TOÁN BIÊN MÔI

Ngày 8/4/2009, tại Hà Nội, Ngân hàng TMCP Ngoại thương Việt Nam (VCB) đã ký kết thỏa thuận thanh toán biên mậu với Ngân hàng Công thương Trung Quốc (ICBC). ICBC là một trong số những ngân hàng Trung Quốc sử dụng công nghệ tiên tiến nhất trong hoạt động thanh toán biên mậu với việc áp dụng giao dịch qua Internet Banking; vì vậy với sự hợp tác này hoạt động thanh toán biên mậu giữa hai nước được tiến hành nhanh chóng hơn, thuận tiện hơn, với chi phí thấp và tính minh bạch cao. Giúp hạn chế việc sử dụng tiền mặt trong hoạt động thanh toán biên giới mậu dịch giữa

hai nước, giảm thiểu rủi ro trong hoạt động thanh toán.

Các hình thức thanh toán biên mậu áp dụng trong thỏa thuận này bao gồm: chuyển tiền, nhờ thu, tín dụng chứng từ (L/C), hối phiếu ngân hàng, bảo lãnh ngân hàng. Các hình thức thanh toán biên mậu kể trên có thể được thực hiện qua SWIFT, Internet, văn chuyển chứng từ hoặc bất kỳ phương tiện liên lạc nào được hai bên đồng ý. Thỏa thuận này được triển khai thực hiện tại VCB chi nhánh Móng Cái và ICBC chi nhánh Đồng Hới.

Lê Tiến